LES LLETRES

"ELS NOSTRES CLASSICS"

A finals d'estiu la Col·lecció A d'"Els Nostres Clàssics" (de l'Editorial Barcino) publicarà els següents volums: El tercer i darrer del "Consolat de Mar", a cura de Ferran Valls i Taberner. El tercer i darrer del "Curial i Güelfa" (la gran novel·la catalana del segle XV), per Ramon Aramon. Els "Usatges de Barcelona", amb altres textos primitius de Dret Català, a cura de Josep Rovira i Ermengol. I el tercer volum del "Llibre de Meravelles" de Ramon Llull, a cura de Salvador Galmés. Agraïm a l'Editorial Barcino que apressi a donar fi a la publicació de les obres en curs. Però aquesta activitat que demostra amb el "Consolat de Mar", amb el "Curial" no podria fer-la extensiva, per exemple, al "Decameró"? Hi ha cap raó que obligui a aquesta interrupció que s'ha registrat en la publicació de la deliciosa de Bocaccio?

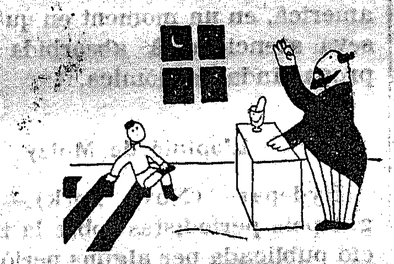

CARTELLS!

Nom magnífic el de l'"Exposició de Cartells". Mena de "panal de rica miel" amb la sola diferenciació d'una ubèrrima multiplicació de les mosques que hi acudiren. En el darrer concurs establert s'hi ha vist en cor tota la Llotja, tots els aprenents de pintor i de dibuixant. El tema de turisme ha frapat, i és per això i per la facilitat de la reproducció de l'invicta postalque hi ha dotzenes de temes repetits, amb les mateixes ombres i amb el matelx pobre concepte de cartellista. Això serà motiu perquè un Morell o un pseudo-cartellista per l'estil s'endugui el primer premi

LA BIBLIOTECA ROSEBERRY HA ESTAT VENUDA EN PUBLICA SUBHASTA

A Londres ha estat venuda en pública subhasta la biblioteca Roseberry, que conté, a més de nombrosos volums, diversos records de Napoleó I. Vuit cartes de l'emperador a Josefina han estat venudes en 4. 400 lliures esterlines, i la carta d'acomiadament de Napoleó a varis lleials, en abandonar la illa d'Elba, ha assolit el preu de mil lliures esterlines.

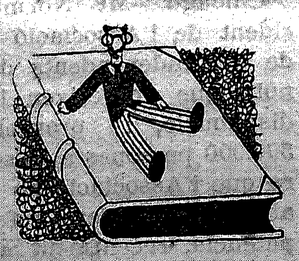

UN MONUMENT

Un dia un renomenat crític barceloní propugnava per la cessió, sense concurs, de monuments i altres obres públiques. La cosa va fer ambient i tot de sobte surt un monument més o menys republicà i en surt beneficiat amb l'encàrrec el senyor Marés. El senyor Marés i un tema republicà?... Moltes gràcies senyor crític!

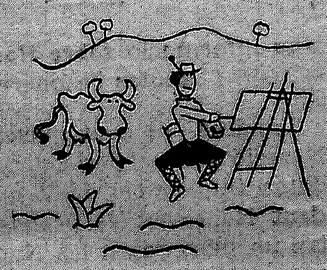

EL PROBLEMA PENINSULAR 1924- 1933

Com havíem anunciat anteriorment, és imminent la pròxima aparició del nou llibre de J. Casas Carbó, "El problema peninsular 1924-1933". En aquesta obra es fa una campanya epistolar a favor de l'autonomia de Catalunya i de la unió d'Espanya amb Portugal, escrit el primer trimestre de l'any 1924, en plena dictadura primoriverista. Antecedents més o menys llunyans i perspectives més o menys pròximes, a més d'una carta de Francesc Cambó a la portada, completen aquesta obra que està destinada a ésser de les més demanades pels que s'interessin pel problema d'alta política hispànica. Ramon Casals il·lustra aquest volum amb un retrat de l'autor

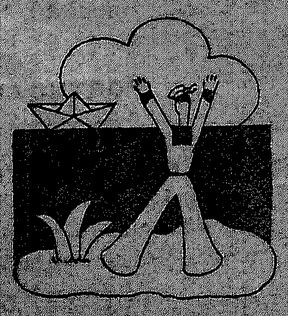

EL LICEU I LA DECORACIO

El Liceu també bellugava la cua. Es parla de pintar de nou el seu saló de descans. S'anomena Pruna. De totes maneres aquest projecte és molt més passable, molt més superior i molt més digerible que la notícia que donàrem ahir de Sert i el Saló de Sant Jordi

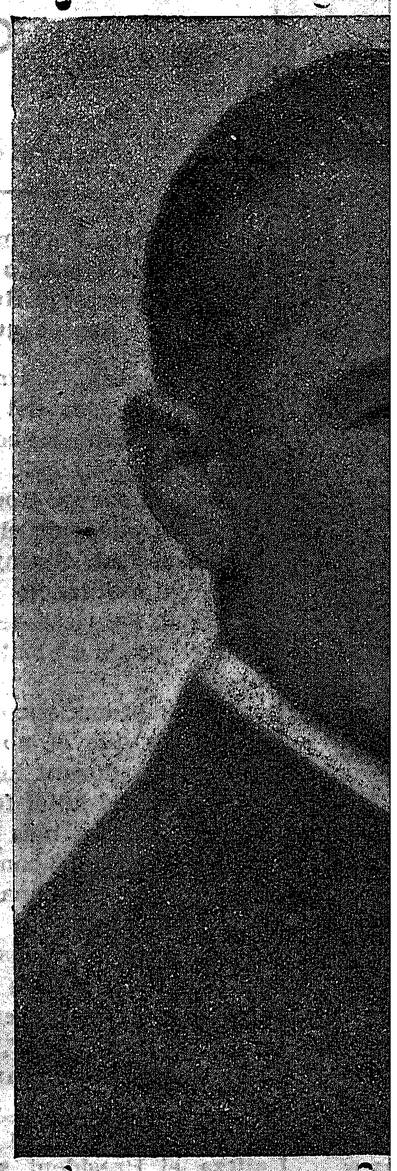

PROTOTIPUS
I D

ENRIC F. GUAL

DOS

DEIXANT de banda influ
exteriors que obren per
sivament en l'esperit, p
declarar sobre dos llibres
semi-vells més ben dit, que hem
pesat i hem profunditzat en to
seva volada, i que han servit an
cament, per a establir una p
protestatària en les aureoles liter

Un és el cèlebre "Gog", de P
L'altre "La gent de Hemsö", d'A
Strindberg.

Papini és un senyor bon xic
doxal. No ens referim a les seves
tuacions anarquistes, derivant
siàsticament al catolicisme i ru
jant-se de nou el seu reingrés
narquia.

Si el tillem deparadoxal és p
el seu "Gog", segurament el m
lor de la seva obra, reflecteix u
nuoses elucubracions literàries,
mirifiques pàgines de poesia, un
tituds desconcertants i contrapo
massa repetides davant el fet de
manitat, i una absència absoluta
deari de l'escriptor.

Creiem que el literat té un
Mostrar-se. No evadir-se en mil
cions que disimula amb una fa
de més o menys qualitat.

Papini després del seu llibre
da com un senyor que ha escri
un desig d'epatar, de suscitar c
taris, d'encendre un estat d'
quedant-ne al marge. Es a dir,
ceptant una conclusió persona
Papini, dit d'altra manera, pot
després de "Gog" un enorme
italià, un revolucionari de ma
nihilista imponent o un pers
sense la més mínima importàn

Certament que opina i diu le
categòriques i amargues paraul
d'un temps ençà s'han pronunci

...er h. smith

mellers. Ja no parlàvem, aclaparats de calor, de fatiga, i assedegats com aquest desert ardent. De sobte, un dels homes llançà una mena de crit; tots s'aturaren; i romanguérem immòbils, sorpresos per un fenomen inexplicable, conegut dels viatgers en aquelles contrades perdudes.

Prop de nosaltres, a algun indret, en una direcció indeterminada, sonava un timbal, el misteriós timbal de les dunes; sonava indistintament, tan aviat més vibrant, tan aviat afeblit, després reprenent el seu ressò fantàstic.

Els àrabs, espantats, s'esguardaven, i l'un digué en la seva llengua: "La mort és damunt nostre". I heus ací que, de cop i volta, el meu company, el meu amic, gairebé el meu germà, caigué de cavall, el cap endavant llamp-ferit per una insolació.

I durant dues hores, mentre jo provava, en va, de salvar-lo, aquell timbal insaciable m'omplia les orelles amb el seu soroll monòton, intermitent i incomprensible; i jo sentia com la por lliscava pels meus ossos, la veritable por, la por horrorosa, acarat amb el cadàver amat, en aquell forat incendiat pel sol entre quatre muntanyes de sorra, mentre que l'eco inconegut ens llançava el bategar ràpid del timbal.

Aquell dia vaig comprendre el que era tenir por. Vaig saber-ho, encara millor, una altra vegada...

Era l'hivern darrer, en un bosc del nord-est. La nit vingué dues hores més aviat, tant era ombrívol el cel. Jo tenia per guia un camperol que caminava al meu costat, per un camí petit, sota un sostre d'avets a través dels quals el vent desencadenat bramulava. Entre les cimes, jo veia córrer núvols a la deriva, núvols esmaperduts que semblaven fugir d'un esverament.

Havíem de sopar i dormir a casa d'un guarda-bosc la casa del qual no era gaire lluny. Jo anava allà a caçar. El meu guia, a voltes, aixecava els ulls i murmurava: "Quin temps més trist!" Després em parlà de la gent vers a la qual ens acostàvem. El pare havia matat un caçador furtiu, dos anys abans, i d'aleshores ençà, semblava preocupat. Els seus dos fills, casats, vivien amb ell.

Les tenebres eren profundes. Jo no veia res davant meu. Per fi, vaig percebre un llum, i aviat el meu company trucava una porta. Uns crits aguts de dona ens respongueren. Després una veu d'home, una veu ronca preguntà: "Qui va per ací?" El meu guia pronuncià el seu nom. Entràrem. Fou un quadre inoblidable.

Un home vell, de cabells blancs, d'ull de boig, el fusell carregat a la mà, ens esperava dempeus enmig de la cuina, mentre que dos grans minyons, armats de destrals, guardaven la porta. Jo distingia, en els recons ombrívols, dues dones agenollades, el rostre amagat contra el mur.

Ens explicàrem. El vell deposà l'arma i ordenà de preparar la meva cambra; després, en veure que les dones no es movien, em digué bruscament:

—Veieu, senyor, vaig matar un home, fa dos anys aquesta nit. L'any passat, vingué a veure'm. L'espero també aquest vespre.

De sobte, prengué novament el fusell i començà a cridar: "Mireu-vos-el! Mireu-vos-el!" Les dues dones caigueren de genolls i s'amagaren en llur recó. Els fills s'armaren, altra volta, amb les destrals. Vaig provar d'apaivagar-los. Però fou inútil. El vell disparà, i el cop de fusell em produí una angoixa tan gran al cor, a l'ànima i al cos, que em vaig sentir defallir, prest a morir de por.

Romanguérem allà fins a l'aurora, incapaços de bellugar-nos, ni de dir paraula...

No gosàrem eixir portes enfora fins que per l'escletxa ens arribà un raig de claror de dia.

Al llindar, el vell gos jeia, amb la gorja trencada per una bala.

CONSIDERADA COM LA DONA MES BELLA DE HOLLYWOOD

PERE CALDÉS

CLASSICS A LES GOLFES

I

ELS centenars de xicots que anem a Llotja a fer d'aprenent d'artista, tenim un odi ple de tendresa a la casa. Ella no és gaire acollidora, i només ens ofereix molta pols i poca cosa més.

Des del Neptú i les sirenes encantades del pati, passant per l'escala de graons oscats, fins a les classes, tot té regust de reliquia. No hi ha cap alumne de pintura o d'escultura que no trepitgi aquests graons pensant que guarden les petjades de tots els genis que han passat per l'Escola, i pensant-hi, pujen carregats de bona fe a matar hores davant un ninot de guix, o a les classes orals, o a assistir amb la por al cos a les lluites aferrissades del senyor Rodríguez Codolà amb la seva llanterna de projeccions, una capsa de llauna que treu espurnes, fa soroll i fòn els taps de l'electricitat. De vegades, Rodríguez Codolà, després de resoldre una "panne" de la seva màquina, reprèn la classe amb el front fumat, i ple d'esgarrifances pels recents sacsejaments elèctrics. Un dia guanyarà la llanterna, i ens quedarem sense senyor Rodríguez Codolà.

Aires de renovació han entrat a l'Escola, i en una de les classes de dibuix artístic, han substituït els discòbols i venus i hèrcules d'escaiola, per peixos dissecats, i bolets de debò, i figures de moro, i una gàbia amb un pollastre a dintre que es panseix passejant amunt i avall del tros de galliner, menjant moresc i servint de model. Abans hi havia amb ell, encastat en els filferros de la gàbia, un conillet gris, sempre espantat, però el varen haver de treure perquè de tant en tant el pollastre li donava uns cops de bec que feien trontollar la gàbia.

Fa dos cursos, els alumnes antics, quan ja havíem après de riure'ns de totes les classes i de bastants professors, ens sentírem revolucionaris, i ens passàvem la vida al terrat i a les golfes de Llotja, recollint estaques i prometent-nos que el dia menys pensat esbocinaríem tots els guixos de la casa. Aquesta idea ens feia viure feliços.

A les golfes hi ha els dipòsits de guixos i els arxius de l'Escola. Amb anys i anys de passar per l'Escola alumnes modeladors i buidadors, les golfes estan plenes d'estatues i relleus i plafons, que es van cobrint de pols sense que ningú se'n preocupi gaire.

De vegades, quan ens cansàvem de mirar les estrelles, ajeguts al terrat, baixàvem al dipòsit i trencàvem els nassos, les orelles i totes les prominències de les figures de guix. Ens guiava per això un esperit de selecció, i respectàvem els baixos relleus assiris, i les obres de Donatello, o dels Della Robbia, i totes les reproduccions que s'ho valien, que eren molt poques.

Amb les figures senceres vàrem trigar molt a atrevir-nos. Però un dia trobàrem, al peu del pal d'una de les banderes de Llotja, una oreneta morta, que ens va entendrir. Decidírem fer-li un enterrament que estés bé, i no sé a qui se li va ocórrer ficar-la dins d'una estatua grega, i tots ho vàrem trobar meravellós. Escollírem el discòbol de Miron, i després de trencar-li el cap d'un cop d'estaca, deixàrem anar l'oreneta dins el cos buit de la figura. Des de llavors, no passava dia sense que encrostonéssim una reproducció o altre. Hi havia una estanteria plena de reproduccions en guix de petits cranis de simi, que féiem servir de projectil, i els blancs sovintejaven.

Algú sobretot o únicament si no coneix en absolut el funcionament de l'Escola, s'indignarà contra nosaltres. Ja llavors teníem la sensació d'ésser incompresos, però no ens hi amoinàvem gaire, i anàvem fent, o desfent, amb l'aire d'illuminats que tenen tots els que exerceixen un sacerdoci. Nosaltres sabíem, a part de la pobresa espiritual de l'Escola, que la instal·lació elèctrica de les golfes, degut a la vellesa de les bigues, podia provocar un incendi. Un incendi a Llotja, on hi assisteixen prop d'un miler d'alumnes, que només podrien sortir per un sol lloc, una escala interminable, seria una catàstrofe. Sabíem que des de molt temps s'havia elevat a la superioritat un informe tècnic, remarcant aquest perill, i sabíem que ningú n'havia fet gaire cas, i el perill persistia.

RETORNA UNA ACTRIU

Es recorden d'una tal Rosario Agueda? és una actriu que va emigrar a Amèrica enlluernada per la literatura forjada al continent gairebé germà. Ara ha tornat amb aqeuella desilusió amagada i dissimulada que els d'aquí coneixem tant bé. Ve plena de ganes, desitjosa de retornar a la forrolla que havia assolit. Ah!, un detall interessant. Tal com ho senten, ha vingut més jove.

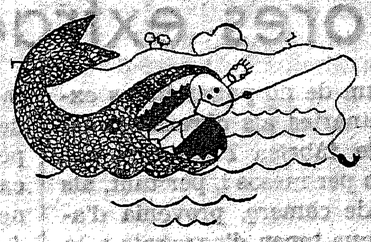

CONDECORACIONS I TOT

Ara que hem ajuntat els noms d'Amèrica i d'actriu, bo seria que n'hi posem un altre. Portugal. Portugal que acaba de condecorar Camila Quiroga, no res menys que amb el títol d'oficial de l'Ordre de Santiago

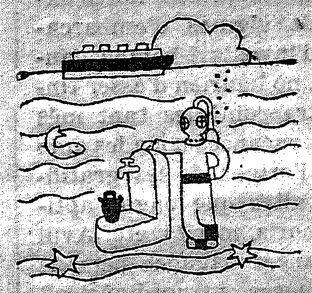

FLAMENCS A GALICIA

"La Argentinita" ja ha passejat per tota la península, excepte Barcelona, és clar, la seva companyia de balls espanyols. Restava només Galícia i ara s'hi vol dedicar. Tot just finides les festes de València, ha fet el paquet de castanyoles i guitarres i se'n va cap a l'antítesi on malgrat tot, agradarà

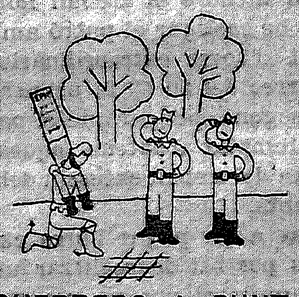

EN GUERRERO A PUNT ... ...

Ahir a Madrid, diu que el "Maestro Guerrero" ja va passar revista dels seus súbdits teatrals i començà els assaigs. Per cert que en els rengles guerreristes s'hi han reintegrat Maria Tellez, Fabregat i el tenor Aparicio. Deuen pensar que com més seran...

GEMIER DIRECTOR

I director de cinema. El mal es va estenent i el llegir ens farà perdre l'escriure. Es clar que Gemier és un gran senyor de temperament i el que té no és fàcil que s'oblidi, però això no és aguantar les posicions. El que creiem que ho fa millor, això de les compatibilitats, és Charles Boyer. Ell va fent de favorit de Bernstein i fa un film quan convé i quan li convé. Sembla que mai el veurem enredat en un d'aquells "tinglados" que du aparellats la direcció d'un film. Boyer és aquell actor de "Tumultes", film que va entusiasmar primer que a ningú al mateix Bernstein

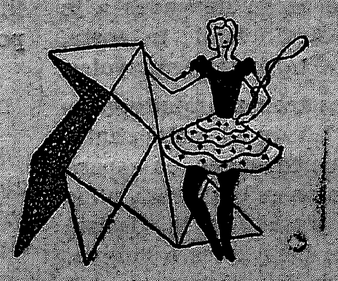

LA PARAULA DE FLETA

En una ocasió Fleta va dir que el dia que cantés a València faria ensorrar el teatre amb els aplaudiments. Hi ha anat moltes vegades, però sempre afònic. Ahir diu que és va trobar bé, i va cantar. Va cantar "La Dolorosa". Pleguem?

PARALLELISME

A Cèlia Gàmez li passa a Barcelona que molta gent la pren per la seva germana. A la terrassa d'un cafè que acostuma a freqüentar la "vedette" americana ja s'hi ha trobat diverses vegades. Això que a una altra la faria contenta perquè ve a posar en clar una superioritat de família enfront la bellesa, sembla que la té una mica amoinada i per desfer equívocs ha disposat pintar-se els ulls una mica més negres, cosa que esmentem aterroritzats perquè veiem venir que assolirà un títol de "papus". I si no amb el temps...

EL TEATRE